

Saulėta, dieną 40°, naktį 30°.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 6:25.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One-Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Balandžio-April 11 d., 1973 m.

Kaina 15c

86

KANADA PAGRASINO IŠEITI IŠ KOMISIJOS

GREIT PRASIDĖS BRITANIJOS IR ISLANDIJOS DERYBOS DEL ŽŪKLĖS

LONDONAS. — Po kelių mėnesių "menkių karo" Britanija ir Islandija susitarė pradėti derybas dėl žūklės teisių prie Islandijos krantų. Bus ieškoma kompromiso, kurie paliktų Islandijai 50 mylių nuo kranto teritorinius vandenius, bet kartu leistų britų žvejams nors ribotą laiką gaudyti ten žuvis. Derybos prasidės po Velykų. Šis žuvų ginčas pagadino Islandijos santykius ne tik su Britanija, bet ir su V. Vokietija. Ginčas gauna naują perspektyvą ir todėl, kad visos trys valstybės yra Nato organizacijos narės.

Britanijai nepatogu, kad ji — didelė valstybė — jėga prievartauja mažą Islandiją, kuri 1958 metais praplėtė teritorinius vandenius iš 4 mylių iki 12 m., o pernai padidino juos iki 50 mylių nuo savo krantų. Britanija sako, kad nuo rugsėjo mėn. įvyko 40 rimtų incidentų, kuriuose Islandijos karo laivai trukdė britams žvejams, šešis kart į juos buvo atidaryta patrankų ugnis, nors niekas nuo jos nenukentėjo. Europos Rinka svarsto ar nereikėtų suvaržyti Islandijos žuvų eksporto į rinkos valstybes. Sprendimas dėl to buvo atidėtas.

Islandija nepripažįsta net Pasaulinio Teismo sprendimo. Ji sako, kad žuvis sudaro 80% Islandijos eksporto, o jos sugaunama vis mažiau, nes vokiečiai ir britai išjuvauja islandų kodą ir hadoką. Ateinančiais metais prasidės Jungtinių Tautų pasaulinė jūrų teisių konferencija. Britanija siūlė Islandijai palaikyti, kol ta konferencija nustatys tarptautinius įstatymus ir žūklės teises. Britai sunaudoja daug jūrų žuvis, o 25% jos pagaunama prie Islandijos krantų. Jei nepavyks susitarti, Britanija gali būti priversta siųsti savo karo laivus žvejų saugoti. Tuo atveju jūrų incidentai padažnėtų.

P. Korėja ieško ryšių su Kinija

SEOULAS. — Pietų Korėjos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai pripažino, kad vyriausybė ieško kelių pagerinti santykius su komunistine Kinija. P. Korėja pasiryžusi pradėti prekybos ryšius, kurie galėtų būti naudingi abiem pusėm.

P. Korėjos valdžios pareiškimuose "komunistinė Kinija" pirmą kartą pradėta vadinti "Kinijos Liaudies Respublika". Korėja galinti prekiauti ne tik su Kinija, bet ir su Sovietų Sąjunga.

Pagerėjus Amerikos santykiams su Kinija, Jungtinėms Tautoms priėmus Pekino valdžią į narių tarpą, Pietų Korėjai atėjus laikas ieškoti naujų santykių.

Indėnai sulaužė susitarimą

WASHINGTONAS. — Vyriausybė kaltina indėnų vadus sutarties nesilaikymu. Wounded Knee kaime buvo pasirašyta sutartis, kad prasidėjus Washingtone indėnų deryboms su prezidento paskirta komisija, visi indėnai, okupavę Wounded Knee, padės ginklus ir kaimą atiduos gyventojams. Prasidėjus deryboms, indėnai nutarė tik tada padėti ginklus, kai derybos pasibaigs.

Nuodai nugalejo sektos kunigus

NEWPORTAS. — Tennessee kalnuose yra religinė sekta — Holiness Church of God in Jesus Name. Tikintieji dažnai čia pinėja nuodingas gyvates, norėdami įrodyti tikėjimo galią prieš tokius nuodus. Kunigai aiškina žmonėms, kad gilus tikėjimas apsaugo žmones nuo gyvačių, vėlių, raganų ir kitokių žmogaus priešių.

Du šios bažnyčios kunigai sekmadienį išgėrė strichnino nuodų, demonstruodami tikintiesiems savo tikėjimą ir galią. Deja, nuodai juos nugalejo. Jimmy Ray Williams, 34 metų pastorius ir Buford Pack, 30 metų amžiaus, abu mirė. Tikintieji neleidžia atvykusiems šerifams nuvežti apsinudijusių kunigų į ligoninę. Dabar parapijai reiks ieškoti naujų kunigų.

Lėktuvo nelaimė

BASELIS. — Šveicarijoje, sniego audroje nukrito ir sudužo Britanijos lėktuvas su 146 asmenimis. Pirmieji pranešimai kalba apie 136 žuvusius. Likusieji sunkiai sužeisti apdege. Gelbėjimo darbus labai trukdė neseniai iškritęs, gausus sniegas.

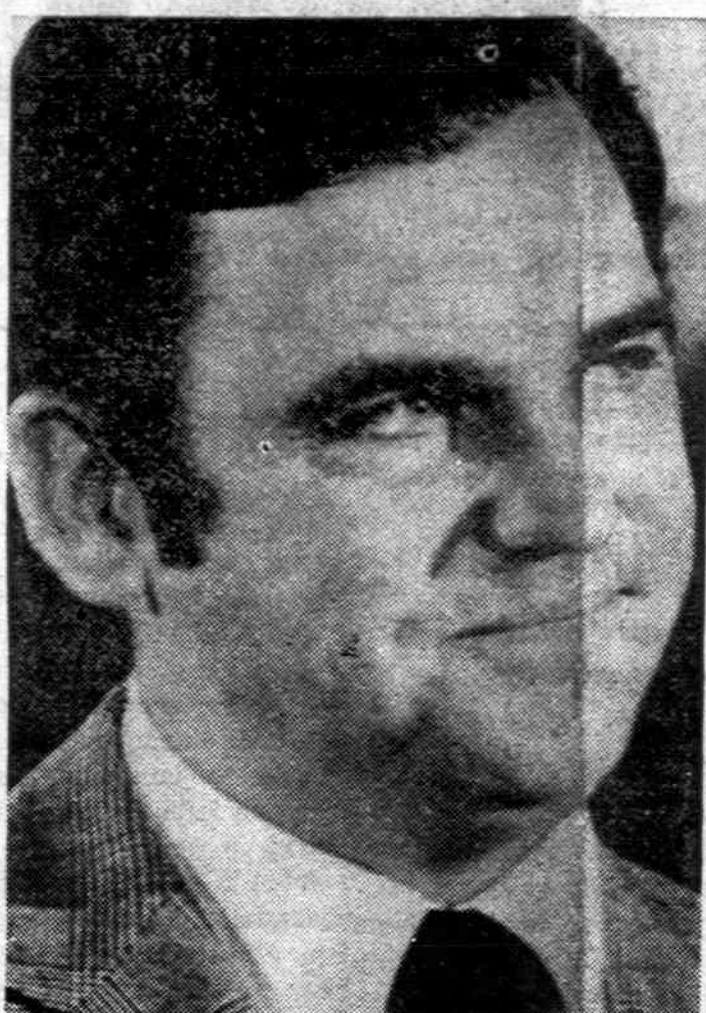
Lėktuvas skrido iš Bristolio, Anglijos į prekybos ir pramonės parodą Šveicarijoje.

P. Vietname nėra politinių kalinių

ROMA. — P. Vietnamo prezidentas Thieu visą valandą kalbėjo su popiežiumi, kuris ragino Thieu paleisti politinius kalinius. Prezidentas Thieu, kuris yra katalikas, vėliau papasakojo korespondentams, kad jis popiežiui pasakęs, jog Vietname nėra politinių kalinių ir kalbos apie tokius kalinius yra tik komunistų propaganda. Vietname yra tik dvi kalinių rūšys: 21.007 kriminaliniai nusikaltėliai ir 5.881 komunistiniai nusikaltėliai, sumti už civilinį terorą, pasakė popiežiui Thieu.

Komunistų organizuotos demonstracijos Romoje turėjo susirėmimų su policija, keturi jaunuoliai buvo sumti. Thieu demonstracijų nematė, nes jis į Vatikaną ir pas prezidentą Leone atvyko helikopteriu.

Kyla įtarimas, kad pačių indėnų tarpe kilo skilimas. Vieni susitarimą padėti ginklus pasirašė, o kiti to susitarimo nevykdė. Valdžios agentai bando įtikinti indėnus okupuotame kaime, kad jie laikytusi pirmojo susitarimo.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ronald Ziegler, kuriam tenka dažnai susitikti su laikraščių atstovais ir perduoti jiems prezidento pareiškimus.

ŠIAURĖS KORĖJA PRAŠO AMERIKOS KONGRESĄ IŠVEŽTI KARIUMENĘ

PYONGYANG. — Šiaurės Korėjos komunistinė valdžia, pastebėjusi, kad Amerikos kongrese yra žmonių, kurie kartais ieina ir prieš Amerikos interesus, parašė laišką tiesiog kongresui, ragindama daryti spaudimą Amerikos vyriausybei, kad ta išvežtų iš Pietų Korėjos savo kariuomenę. Tos kariuomenės buvimas P. Korėjoje neleidžia įgyvendinti abiejų Korėjų sujungimo, sakoma laiške, kurį pasirašė Aukščiausia Liaudies Taryba Šiaurės Korėjoje. Panašius laiškas adresuotas viso pasaulio vyriausybėms ir parlamentams.

Komunistų laiške sakoma, kad Š. Korėja savanoriškai sumažintų iki 200.000 vyrų savo kariuomenę, jei pietuose nebūtų amerikiečių karių. Jų skaičius dabar siekia 43.000 vyrų, tarnaujančių ten po Jungtinių Tautų vėliava.

Laiškė surašytos visos Pietų ir Šiaurės Korėjų derybos dėl susijungimo ir tvirtinama, kad tokiame susijungime trukdanti tik Amerikos kariuomenė ir Amerikos vyriausybė, kuri nenorinti sujungtos Korėjos.

Valstybės departamentas pareiškė, kad šitoks Š. Korėjos kreipimasis į JAV kongresą yra dar vienas jos bandymas atitolinti Ameriką nuo jos sąjungininkės P. Korėjos. Gynybos sekretorius Richardsonas neseniai pareiškė, kad Amerika laikys P. Korėjoje apie 40.000 vyrų mažiausiai iki 1974 m. liepos mėn. Kariuomenės mažinimas būsiąs vykdomas tik glaudžiai tarantis su Seulo vyriausybe.

Japonai išveža moteris ir vaikus

TOKIO. — Japonijos užsienio reikalų ministerija įsakė savo ambasadoriui Kambodijoje kuo greičiausiai išsiųsti iš Phnom Penho japonų moteris ir vaikus. Viceministeris Shinsaku Hogen pareiškė, kad dėl karinės padėties Kambodijoje visiškai ir moterų bus perkelti į JAV. Japonijoje yra 55 japonai, iš jų 15 moterų ir vaikų.

Kambodijos vyriausybė suvaržė ryšių pardavimą. Vienam žmogui per dieną galima pirkti tik 12 uncijų ryžių. Mieste dažnai nutrūksta elektros energijos tiekimas, nes generatoriai yra varomi skystu kuru, kurio trūksta.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Prezidentas Nixonas prašo kongreso didesnių galių ir teisių užsienio prekybos srityje. Jis norėtų teisės suteikti užsienio valstybėms favoritinės tautos privilegijas. Šis jo prašymas laikytinas pastangomis apieiti kongresą ir žydyti boikotą prekybos sutartims su sovietais.

◆ Vyriausybė siūlo kongresui pakelti Amerikos uždabų minimumą iki 2.30 dol. per val. per trejus metus.

◆ Dailininkas Pablo Picasso bus laidojamas Chateau de Vauveran gies pilies sode. Picasso tą pilį nusipirko po II-o Pasaulinio karo.

◆ Izraelio nauju prezidentu išrinktas mokslininkas dr. Ephraim Katchalski. Jis tuoj pakeitė savo pavardę į "Katzir", kas hebraiškai reiškia "derlius". Naujas prezidentas pareiškė perims gegužės 22 d.

◆ Britanijos vyriausybė pareikalavo, kad du Sovietų Sąjungos ambasadorius aukštį karinai patarėjai išvažiuotų. Jie įtariamai šnipinėjimu.

◆ Komunistų suagituoti jaunuoliai Bonoje buvo užėmę Amerikos kultūros rūmus, protestuodami prieš P. Vietnamo prezidento Thieu vizitą Vokietijoje.

◆ Svetlana Alilijeva Peters, Stalino dukterė, yra paduota į teismą jos vyro architekto Peters, kuris prašo skyrybų, nes ji paliko jį prieš metus laiko. Jiedu turi beveik dviejų metų dukterį. Peters gyvena Frank Lloyd Wright Fondo name ir ūkyje, kuris tvarkomas, kaip komunalinis ūkis. Svetlana pareiškė, kad ji nenori gyventi kolchoze, nes pakankamai jų mačiusi Rusijoje.

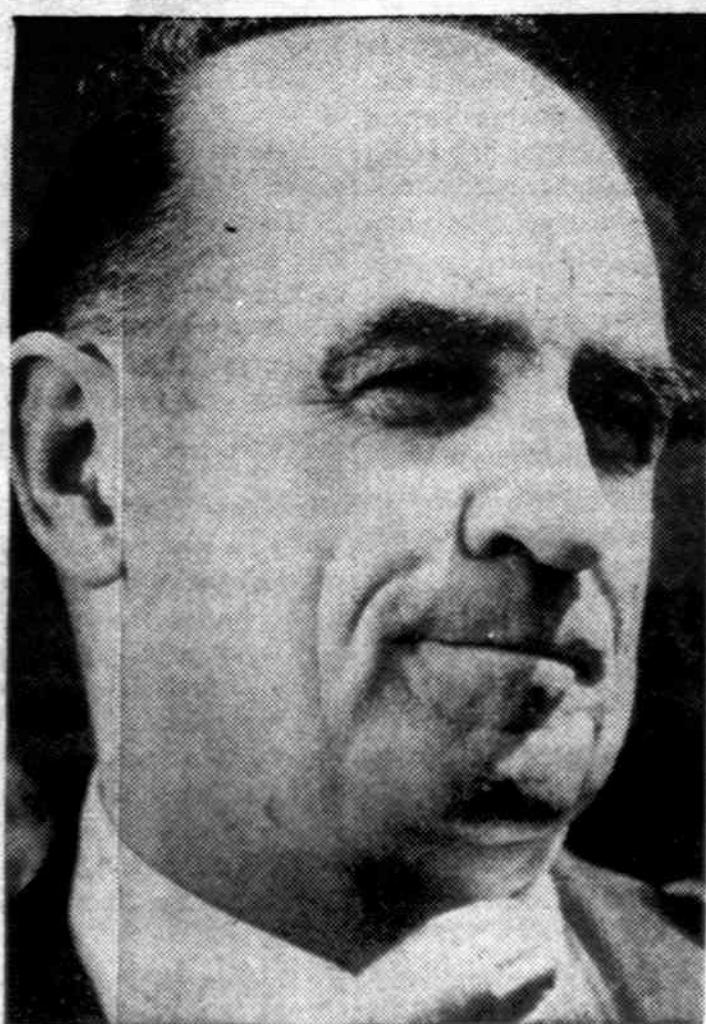
◆ Pavėlavusi sniego audra pirmadienio naktį padarė daug nemalonių pietinėje Minnesotėje, Wisconsin ir Šiauriniame Illinois, kur iškrito daug sniego, vėjai apgriovė nemažai pastatų.

MASKVA. — Žinomiausia sovietų teatro artistė Alla Kostantinova Tarasova mirė sulaukusi 75 metų. Ji buvo apdovanojusi penkiais Stalino prizais ir nuo 1937 m. turėjo Nusipelnusios Liaudies artistės titulą.

Daug uždirbo, bet mokesčių nemokėjo

SACRAMENTO. — Šią savaitę milijonai amerikiečių skubėjo užpildyti savo pernykščių pajamų mokesčių blankus. Kalifornijos mokesčių inspektoriai istaiga paskelbė, kad pernai Kalifornijoje buvo 2,017 asmenų, kurie nemokėjo nei cento pajamų mokesčių, nors jie per metus uždirbo virš 20.000 dol.

Mokesčių nemokėjusių tarpe buvo 21 su pajamomis tarp 100.000 ir vieno milijono dol., 84 piliečiai su pajamomis iki 100.000 dol.

James McCord nuteistas už demokratų būstinės telefonų klausymą ir dokumentų fotografavimą. Ši Watergate byla padarė daug nemalonių respublikonų partijai.

VIETNAME SUSTABDYTI KOMISIJOS HELIKOPTERIŲ SKRIDIMAI

SAIGONAS. — Tarptautinė Kontrolės ir priežiūros komisija — ICCS (International Commission of Control and Supervision) laikinai sustabdė visus savo helikopterų skridimus Pietų Vietname, nes komunistų šūviai numušė helikopterį, kuriame žuvo devyni asmenys, ir apšaudė kitus tris, kuriuose žmonių aukų nebuvo. Kanados užsienio reikalų ministeris Sharp pareiškė Ottawoje, kad Kanada pasitrauks iš komisijos, jei jos darbo sąlygos žymiai nepagerės. Jakartoje vyriausybė irgi pasmerkė helikopterio numušimą. Komisijoje yra Kanados, Indonezijos, Lenkijos ir Vengrijos atstovai.

Izraelis puolė Libano stovyklas

BEIRUTAS. — Pirmadienio naktį Izraelio kareiviai, helikopteriais atskridę, puolė Libane kelias palestiniečių partizanų stovyklas ir nušovė ar sužeidė apie 40 arabų. Libano policijos žiniomis, tarp žuvusių yra Mohammed Yussef Najjar, Al Fatah organizacijos antras svarbumas vadas ir Kamal Adwan, kuris vadovavo Palestinos išlaisvinimo organizacijai.

Reuterio agentūros žiniomis, izraelitai puolė ir Libano uostą Saidą. Paskutinis didesnis Izraelio puolimas Libane buvo vasario 21 d., kada padaryta nemažai žalos palestiniečių stovykloms šiauriniame Libane, kur žuvo 15 arabų.

Nužudytas Yussef Najjar dar buvo žinomas kaip Abu Yussef. Jis buvo vienas iš Al Fatah organizacijos steigėjų. Puolime žuvo ir jo žmona.

Libano žiniomis, grupė Izraelio agentų atvyko į Libaną prieš kelias dienas. Ta grupė paruošė kelis automobilius, kurie susitiko helikopteriais atskridusią izraelitų komandą. Visi izraelitai pasidalino į dvi dalis, kurių viena nuvyko į patį Beirut miesto centrą, o kita — į Shatila-Sabra pabėgėlių stovyklą prie Beiruto aerodromo.

Centre izraelitai puolė didelį apartamentinį namą, kuriame gyveno palestiniečių vadai, kurių trys puolime žuvo.

Izraelio štabo viršininkas generolas David Elazar pareiškė, kad Libano puolime žuvo du izraelitai ir du buvo sužeisti. Jis įspėjo, kad Izraelis Libaną vėl gali puliti.

Libano prezidentas Franjeh sušaukė nepaprastą ministerių posėdį ir pasiuntė protestą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai.

Šveicarai apie terorą Lietuvoje

Šveicarijos italų kalba laikraštis "Giornale del Popolo" 1973 m. kovo 6 d. laidoje patalpino straipsnį, pavadintą "Teroras Lietuvoje". Autorius Arthur de Bryne. Paduotas Lietuvos žemėlapis.

Trumpai paminėjęs Lietuvos krikštą, uniiją su Lenkija, padalinimus, nepriklausomybės laikotarpį, sovietų-nacių okupacijas, deportacijas, straipsnis duoda platoką paskutinį įvykių okup. Lietuvoje apžvalgą su Lietuvos žemėlapiu. 1972 m. rugsėjis: Prienų katalikų petijcia, protestuojant prieš kun. Zdebskio suėmimą; 1972 m. kovas; 17.000 tikinčiųjų petijcia Jungtinėms Tautoms ir Brežnevui; 1972 m. gegužės 14: Romo Katalantos susidėginimas ir gegužės

P. Vietname kovos tebesitęsia. Prezidento Nixono atstovas generolas Alexander Haig lankėsi Laose, Tailandijoje ir Kambodijoje, iš kur jis atvyksta į Saigoną. Kambodijoje jis ilgai kalbėjosi su prezidentu Lon Nol. Kartu buvo ir JAV ambasadorius Kambodijoje Emory Swank.

Laose komunistai irgi dažnai laužo karo paliaubas ir dar nepavyko susitarti dėl koalicinės vyriausybės sudarymo. Blogiausia padėtis yra Kambodijoje, kur vyriausybė pranešė, kad jos kariuomenė pavyko išmūšti komunistų jėgas nuo kelio nr. 4, kuris eina iš sostinės į pajūrio miestą ir uostą Kampong Som. Kiti penki keliai liko uždaroti. Mekongo upe pro komunistų blokadą prasilausė dar trys laivai su gazolinu, maistu ir amunicija. Iš viso į Phnom Penhą sugebėjo atplaukti 8 laivai, kiti trys buvo nuskandinti, o likę sugrįžo atgal į P. Vietnamo pusę.

Kanadoje kilo pasipiktinimas dėl numušamo helikopterio žuvusių kanadiečių kapitonu Laviolette mirties. Opozicijos atstovai parlamente kritikavo vyriausybę, kad ji nesugeba garantuoti savo stebėtojų Vietname saugumo. Net ir vyriausybė palaikančios naujųjų demokratų partijos vadas Lewis pareikalavo, kad vyriausybė pasitrauktų iš kontrolės komisijos prieš birželio 30 d.

Viet Congas negaus J. T. pasiuntinybės

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius painformavo Viet Congo "laikinają vyriausybę", kad ji negalės atidaryti stebėtojų įstaigos prie Jungtinių Tautų. Viet Congo delegacija Paryžiuje prašė sekretoriaus Waldheimo leisti atidaryti tokią įstaigą ir jis pažadėjo pagalvoti. Viet Congas net paskyrė savo delegacijos vadovą, buvusį pasiuntinį Hanojuje, tačiau legaliniai klausimai neleidžia sekretoriui tokios stebėtojų atstovybės priimti.

Viet Congas būtų atstovavęs Pietų Vietnamo teritorijos daliai, tuo tarpu pats P. Vietnamas, per savo Saigono vyriausybę yra atstovaujamas 13-koje JT agentūrose. Viet Congas nepriklauso jokiai JT agentūrai ir todėl negalės atsiųsti savo delegacijos į New Yorką.

18 masinės demonstracijos, reikalaujant Lietuvai laisvės; Simo Kudirkos tragedija, jo nuteisimas dešimčiai metų ir dabartinė padėtis Potmos konclageryje; kun. Šeškevičiaus byla; religinių reikalų komisaro Rugieniaus tikybos persekiojimas; Sibiro maldaknygė — tai yra, trumpai suglaudus straipsnio turinį.

(E)

Mūsų SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSILIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

X METAI

NR. 15 (409)

NEW YORKO PAUKŠTYTĖS,
besiruošiančios Kaziuko Mugei.

G. Peniko nuotr.

Kas aš esu svečioj šaly?

NE FILOSOFIJA, O GAIVI TIESA

O. Rozniekienės straipsny šių metų Skautų Aido Nr. 2

"Visi lietuviai: ir atvykę ir čia gimę"

Minėjimų ir sukakčių prasmė — apžvelgti nueitą kelią, atliktus darbus, sustoti bei pasitikrinti, ar buvome ir ar dabar esame ištikimi kitiems idealams, kuriems įpareigoja mūsų tauta ir organizacija. Rodos, kas tie 55-eri metai, tai tik akimirka prieš amžinybę. O vis dėlto prabėgęs laikas mums brangus ir reikšmingas, nes daug pasako šiai dienai ir bus svarbus tolimesniam rytojui.

Gera žinia, ką reiškia kasmet minima Vasario 16 d. šventė. Ji verčia mus prisiminti ne tik lietuvių didvyrių kovas ir pastangas, siekiant Lietuvai vėl atgauti prarastąją laisvę, bet ir prisiminti tuos laikus, kada Lietuva jau tryliktajame amžiuje, pradėdama karaliaus Mindaugo viešpatavimą (1253 m.), per daugelį šimtų metų buvo nepriklausoma, galinga ir garsi valstybė Europoje.

Narsių ir ištvermingų mūsų prosenelių būta senovėje. Ne be reikalo Lietuva pavadinta didvyrių žeme. Todėl argi ne garbės mums jos palikuonims vadintis? Lietuviais esame mes gimę, kaip sako dainos žodžiai, bet ar norime jais būti dabar?

Likti prie savos tautos ir kalbos — tai kiekvieno gero tautiečio natūrali, vertinga ir būtina savybė asmeniniam ir bendruomeniniam gyvenime. Kažkas apie tautos atsiskyrėlius ir tuos, kurie savo vardo ar kilmės išsižadada, yra pasakęs: "Istorija visuomet tave suras ir sugrąžins ten, iš kur esi pabėgęs". Todėl garbingam lietuviui nėra kitos išeities, kaip būti tuo, kuo esi.

Mūsų dalyvavimas ir priklausymas Lietuvių Skautų Sąjunga

PAMALDOS PRIEŠ NEW YORKO KAZIUKO MUGĘ

Maspeho lietuvių parap. bažnyčioje.

G. Peniko nuotr.

IS DETROITO KAZIUKO MUGES,

įvykusios kovo 11 Lietuvių Namuose: vyr. skauti — Undinys — kavinėje, K. Sragausko nuotr.

VEIDAI IR DARBAI

★ Nėtekome Dr. Stepono Biežio, nuoširdaus skautų bičiulio ir rėmėjo. Žymusis Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas ir daugelio organizacijų steigėjas, rūpintojas ir kelėjas medicinos daktaras Steponas Biežis paliko mus balandžio 6 d. po sunkios ligos, sulaukęs 84 m. amžiaus.

A. a. Dr. STEPONAS BIEŽIS, didelis skautų bičiulis.

Mieląjį Daktarą — didįjį nepailstamą Lietuvį — žinojo ir pažino visa lietuviškoji išeivija, kuriai jis rodė kelią ir pavyzdį skirti visas jėgas tėvų žemei — Lietuvai.

Chicago skautams jis nepašalinamas, kaip prieš keliasdešimt metų įsteigęs Draugiją Chicago Skautams Remti ir visą laiką buvęs jos pirmininkas. Daugelį įvairių sprendimų, kurie iškildavo organizaciniame skautų gyvenime nulemdavo autoritetingas ir tėviškas Dr. Stepono Biežio žodis.

Amžiną Atilįjį duok didžiajam vyrui, Viešpatie.

★ Artėja du stambūs įvykiai Philadelphiaje. Kaziuko mugė — įvykis balandžio 15, Verbu sekmadienį. Brolių, sesėr ir židinetės jau kuris laikas planuoja ir ruošiasi šiai metinei šventei.

Mugėje turėsime: knygų ir plokštelių, deginimų puošų medžio išdirbinių, sidabro papuošalų, gintaro, juostų, lietuviškų audinių. Jaunimas pardavinės margučius, pyragėlius, meduolius, grybus, saldinius ir savo rankdarbius. Veiks jauki kavinė, ir bus šilti užkandžiai.

Mugė ruošiamą šv. Andriejaus parapijos salė. Dalyvausime organizuotai mišiose 10:30 val. ryto, o po mišių bus trumpa sueiga ir mugės atidarymas.

Kviečiame Philadelphia mugęn atsilankyti ir artimesnes vietas, čia gal pamatysite ką nors naujo, ko savoj dar neturėjote. Lauksime visų!

Paroda — gegužės 6 Philadelphia skautų ir skautių d-vės ruošia M. Jankausko medžio išdirbinių parodą. Paroda įvyks šv. Andriejaus par. salė. Atidarymas 12 val.

Prieš metus M. Jankauskas New Yorke turėjo savo darbų parodą, kuri praėjo labai sėkmingai.

UZUOVEJA NUO PAVOJU

yra ateitininkų ir skautų organizacijos — sako Pr. G. "Tėviškos Ziburių" (Nr. 12, 1973) vedamajame:

Mūsų jaunimo gyvenime, kaip ir visais laikais, reiškiasi įvairios tendencijos. Jas pastebime gimstančiuose ir mirstančiuose sąjūdžiuose, išsilydiančiuose ir dingstančiuose idėjose, atsirandančiuose ir išnykstančiuose formose. Pastarajame dešimtmetyje buvome liudininkais visos eilės naujų jaunimo sąjūdžių, pasireiškusiu radikaliomis idėjomis ir nemažiau radikaliomis priemonėmis, bet gana greitai netekusių pirminės reikšmės ir energijos. Taip, anie radikalieji sąjūdžiai gerokai išblėso, tačiau jie paliko tam tikrus pėdsakus, kitaip tariant, padarė įtakos jaunajai kartai. Dar ir dabar toji įtaka tebėra jaučiama kaikiuriuose jaunimo sluoksniuose. Ypač tebėra gyva radikalumo dvasia, randanti vis naujas formas. Ją kursto daugiausia vadinamoji liberalinė kairė, turinti savo atstovų ypač universitetuose. Dėl to nenuostabu, kad net ir labai padorūs jaunuoliai, užaugę šeimų tradicijose, universitetų atmosferoje pasikeičia, nes pasiduoda tai liberalinei dvasiai, kuri veda tolyn nuo šeimos, nuo tradicijų, nuo įprastinių principų į vis didesnį savarankiškumą, bet neduoda naujų pagrindų laidojančių moralinę bei intelektualinę jaunųjų ateitį. Dabartinė laiko dvasia išveda jauną iš namų, parodo didelius plotus ir palieka. Pradžioje toks jaunuolis džiaugiasi nauja laisve, atrastais plotais, bet netrukus pastebi, kad tie plotai tušti, kad ta laisvė jokio turinio neduoda, kad tai savotiška gyvenimo dykuma.

Nuo minėtų vilionių bei įtakų anaipol nėra laisvas ir lietuvių išeivijos jaunimas. Jei vyresnioji karta stovi nuosaliai nuo visų dabarties jaunimo įtakų, tai jaunoji karta plaukta

Kviečiame visus, kurie negalėjo jo darbų pamatyti, atvykti į Philadelphia gegužės 6. D. S.

★ Skautininkas rašytojas Romualdas Spalis atvyko iš Anglijos į Chicago, ir lietuviškoji visuomenė turės progą jį pamatyti ir išgirsti literatūrinėje popietėje šį sekmadienį, bal. 15. Popietei vadovaus skautininkė rašytoja Nijolė Jankutė. Jaunieji akademikai skaitys ištraukų iš R. Spalio raštų: "Gatvės Berliuko Nuotykių", "Alma Mater", "Rezistencijos". Soks N. Pupienės ansamblis. Pabaigoje — vakaronė.

Pradžią 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie). Visi kviečiami apsilankyti.

★ Australijos "Džiugis" — 25 metai. Melbourne skautai ir jų tuntas "Džiugas" atšventė savo 25-rių metų veiklos sukakčių. Iškilmingos sueigos metu skautus sveikino Melbourne apylinkės p'kas M. Didžys, dvasios vadovas kun. P. Vaseris, skautininkas J. Makulis, Australų ir Estų skautų vadai, Karių Ramovės p'kas V. Šalkūnas, Skautininkų ir Lietuvių Namų atstovai ir Katalikų Federacijos pirm. V. Laukaitis.

Estų skautai teikė gražią dovaną — senoviško burlaivio modelį ir ramovėnų naują tautinę vėliavą. Po sveikinimų raštu ir tunto adjutanto H. Antanaičio perskaitytų visu apdovanojimų ir pakilimų, sekė įdomus ir gražus lauzas, kurį pravedė G. Zemkalmis.

Po lauzo vyko Tėvų Komiteto suruoštos jubiliejinės vaišės. Šiuo metu tuntu vadovauja tautininkas ps. V. Štasilūnas. A. L.

plaukia bendroje viso krašto gyvenimo srovėje. Atlaikyti šeimoms laiko dvasios įtaką yra beveik neįmanoma, nes jų pajėgumas gyvenamojo aplinkoje yra gerokai susilpnintas. Atlaiko tik tos šeimos, kurių atsparumas yra didesnis už besiskverbiančias įtakas. Joms į talką ateina kiti veiksniai — krikščioniškoji Bendrija, iš dalies mokykla, organizacija, mūsų ateityje — lietuviškos jaunimo organizacijos. Nė kartą esame rašę, kad pagrindinės lietuvių jaunimo organizacijos, galinčios būti moralinėmis atramomis, tėra ateitininkai ir skautai. Jų uždavinys šiuo metu ir yra telkti jaunimą apie pagrindines gyvenimo vertybes, duoti jaunui gyvenimui turinį, žiesti tvirtą charakterį per savanorišką veiklą, ruošti praktiniam ateities gyvenimui. Promoga šiom organizacijom, kaip ir visom kitom jaunimo organizacijom, yra būtina, tačiau ji yra antraeilis dalykas, tarnaujantis pagrindiniam uždaviniui. Kol šios lietuvių jaunimo organizacijos yra pajėgios, tol jos gali būti gaisro oazė mūsų jaunuliams-ems. Bendradarbiaudamos su šeimomis, jos gali būti užuovėja negatyvioje laiko dvasioje besiblaškantiems jaunimui.

★ Nors ateitininkai ir skautai savo pagrindinėm linijom sutampa, tačiau praktinė veikla gerokai skiriasi. Vieniems ir kitiem rūpi Dievas ir tėvynė, jaunimui.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50. Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

1903 — time of no credit, a 12-hour workday, and no Payroll Savings Plan.

Buy Bonds where you work ...now that you can.

It's sort of like your grandfather telling you he used to walk 15 miles through the snow to get to school.

But it's true: today's working men and women have more advantages than their grandparents.

One of them is the Payroll Savings Plan — the easy, safe, automatic way to build a nest egg for the future.

When you sign up for the Payroll Savings Plan, an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to

buy U.S. Savings Bonds. That way, even if you spend all your take-home pay, you're still building a steady savings. Grandpa would approve.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds. New 3 Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity. If you hold 3 Bonds for 1 year, you'll get a 10% bonus. If you hold 3 Bonds for 2 years, you'll get a 20% bonus. If you hold 3 Bonds for 3 years, you'll get a 30% bonus. If you hold 3 Bonds for 4 years, you'll get a 40% bonus. If you hold 3 Bonds for 5 years, you'll get a 50% bonus. If you hold 3 Bonds for 6 years, you'll get a 60% bonus. If you hold 3 Bonds for 7 years, you'll get a 70% bonus. If you hold 3 Bonds for 8 years, you'll get a 80% bonus. If you hold 3 Bonds for 9 years, you'll get a 90% bonus. If you hold 3 Bonds for 10 years, you'll get a 100% bonus.

NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Spaudos pabiro

(Tęsinys)

Caro policijos departamentu direktorius ilgai dvejojo atsakyti į Burcev'o prašymą. Pagaliau jo sąžinė privertė atidengti slapstį: "taip, Azef'as yra mūsų agentas! Jis smulkmeniškai praneša mums prieš ir kada bus vykdomas teroristinis aktas, nurodymas smulkmeniškai: kas ir kaip jį vykdys. Bet mums ir to užtenka, kad pagautume vykdytojus!"

Tuos duomenis turėdamas, Burcev'as 1908 metais viešai, de maskavo Azef'ą, kaip caro vyriausybės agentą, išdaviką ir provokatorių. Po to, provokatoriui Azefui nieko kito nebeliko, kaip kapituliacija. Jis bijodamas vadovautos partijos narių keršto, pabėgo iš Rusijos į Vokietiją, kur, arti Berlyno, iš caro valdžios, už padarytus jai pasitarimus, gaudamas ribotą "pensiją", užsiiminėjo daržininkyste. Jis mirė 1918 metais.

O kaip nepriklausomoje Lietuvoje: ar būta šnipų? Aišku, kad

taip! Tai neišvengiama blogybė kiekvienoje valstybėje.

Cia, štai, vienas kitas nepriklausomoje Lietuvoje buvusių ryškesniųjų: bolševikams šnipinėjęs — Kleščinskis, Konstantinas, vokiečiams — Meškauskas-Germantas, lituanistas (1930 m. parašęs lietuvių kalbos gramatiką), 1929-30 metais baigęs Lietuvos Karo mokyklą aspirantu ir gavęs atsargos letenanto laipsnį, išvyko studijuoti į Leipzigerio universitetą, kurį baigęs įsigijo filosofijos doktoratą. Be studijuojamas hitlerinėje Vokietijoje, matyt, buvo užverbutas jų agentu. Nuo 1941 m. vokiečiams okupavus Lietuvą, buvo paskirtas švietimo generaliniu tarybu. Juo būdamas ir mitydamas lietuviams daromas okupanto skriaudas, grįžo lietuvių patriotų gretose, visai remdamas lietuviškąjį jaunimą ir lietuviškus reikalus. 1943.III.16. Gestapo suimtas už pareikštą pasipriešinimą prieš nacių paskelbtą mobilizaciją į SS dalinius Lietuvoje. Kalintas Vilniaus, Kauno, Tilžės, Karaliau-

čiaus ir Marienburgo kalėjimuose bei Stūthof'o koncentracijos stovykloje, kurioje užsikrėtęs dėmėtąja šiltine, mirė 1945.IV.22 ir buvo sudegintas tos stovyklos krematoriume. Jo pelenai, papiirkus krematoriumo vyresnįjį, lietuvių kalinių buvo paimti ir išgabenti į Daniją. Ten jie ir palaidoti. Tai dvidešimtojo amžiaus Lietuvos Konradas Valerodas... Lenkams šnipinėjęs, tar-naudamas L. Šaulių Sąjungos štabe, Vosylius, 1931 metais išaiškintas ir nuteistas mirties bausme: latviams — Justinas Paleckis (apie jo šnipinėimą yra paliūdiję nepriklausomos Latvijos buvę atitinkami pareigūnai). Netenka abejoti, kad tas pats asmuo savo slaptais žygiais yra pasitarnavęs ir Rusijos valdovams — bolševikams, kurie 1940 metais okupavę Lietuvą, įkėlė jį "prezidentu" kėdėn ir iki pat šių dienų nevengia jam patikėti atsakingų pareigų.

Generolas Kleščinskis, Konstantinas, 1920 metais buvęs Lietuvos kariuomenės generalinio štabo viršininku, 1927 metais buvo pagautas "in flagranti" ir karo lauko teismo sprendimu sušaudytas. Apie jo šnipinėimą ir išaiškinimą buvęs Lietuvos kontržvalgybos viršininkas ir ilgametis Lietuvos ge-

neralinis konsulas New Yorke (USA) Jonas Budrys savo atsiminimuose pasakoja:

"...Kastantas Kleščinskis. Kilęs iš senovinės Lietuvos bajorų šeimos (XI amž.). Jo tėvas Karolis, apylinkių priverstas, turėjo palikti savo gimtinę — Vilniaus guberniją — ir nusikėlė į Užkaukazį... Ten, Elizavetpoles mieste, 1879 m. gimė Kastantas. Didžiajam (I-jam) karui kilus buvo nusiųstas į frontą. 1915 m. buvo paskirtas štabo karininku į 34 pėstininkų korpusą, o paskiau 114 pėst. divizijos štabo viršininku.

Dalyvavo mūšiuose Lenkijoje ir Lietuvoj ties Gardinu, Simnu, Kalvarija ir Marijampole Novogeorgievsko tvirtumoj pateko vokiečių nelaisvėn."

Pasibaigus I-jam pasauliniam karui, 1918 m. Kleščinskis, grįždamas iš nelaisvės, sustojo Kaune ir pasisūlė "...atiduoti savo jėgas savo tėvų krašto valdžiai ir kariuomenei."

"Lietuvos Armijos Vadovybė paskyrė jį (1919 m. balandžio mėn.) I pėstininkų pulko instruktorium, bet dėl laukiamųjų karo žygių prie Panevėžio gauna vesti atskirą Panevėžio grupę, su kuria dalyvauja visuose jos mūšiuose. 1919 m. spalio mėn. paskirtas Dvinsko baro viršininku, o paskui perkeltas į Kauną, kaip Gener. Štabo viršininko padėjėjas.

1920 m. rugpjūčio mėn. paskirtas 2 divizijos viršininku, o netrukus Generalinio štabo viršininku..."

"Perėmęs 1921 m. birželio mėn. vidury kontražvalgybą, išnaudojau kiekvieną progą pažinti asmeniškai aukštesnių laipsnių kariškams vadams ir viršininkams. Tokia pažintis ir asmeniniai ryšiai žymiai padeda darbe. Tad rugpjūčio mėn. patefonavau ir aplankiau gen. Kleščinskį, tada vienos pėstininkų divizijos vadą. Tuo metu, lietuvių baigusių generalinio štabo akademijas, dar neturėjome... Kleščinskis buvo vienas iš kelių rusų su aukštu kariniu mokslu, tuomet tarnavusių mūsų kariuomenėje..."

"Paskiau kelis kartus susitikome pas adv. Antaną Merkį, kuris anksčiau buvo krašto apsaugos ministru, kai gen. Kleščinskis buvo gen. štabo viršininku. Pas vašingą ir su visais malonų A. Merkį daug kas iš tų karinės tarnybos pažįstamųjų užeidavo. Nenutraukė ryšių ir generolas Kleščinskis, kuris 1922 metais buvo paleistas atsargon su pensija.

Lietuviai mokslo pasaulyje

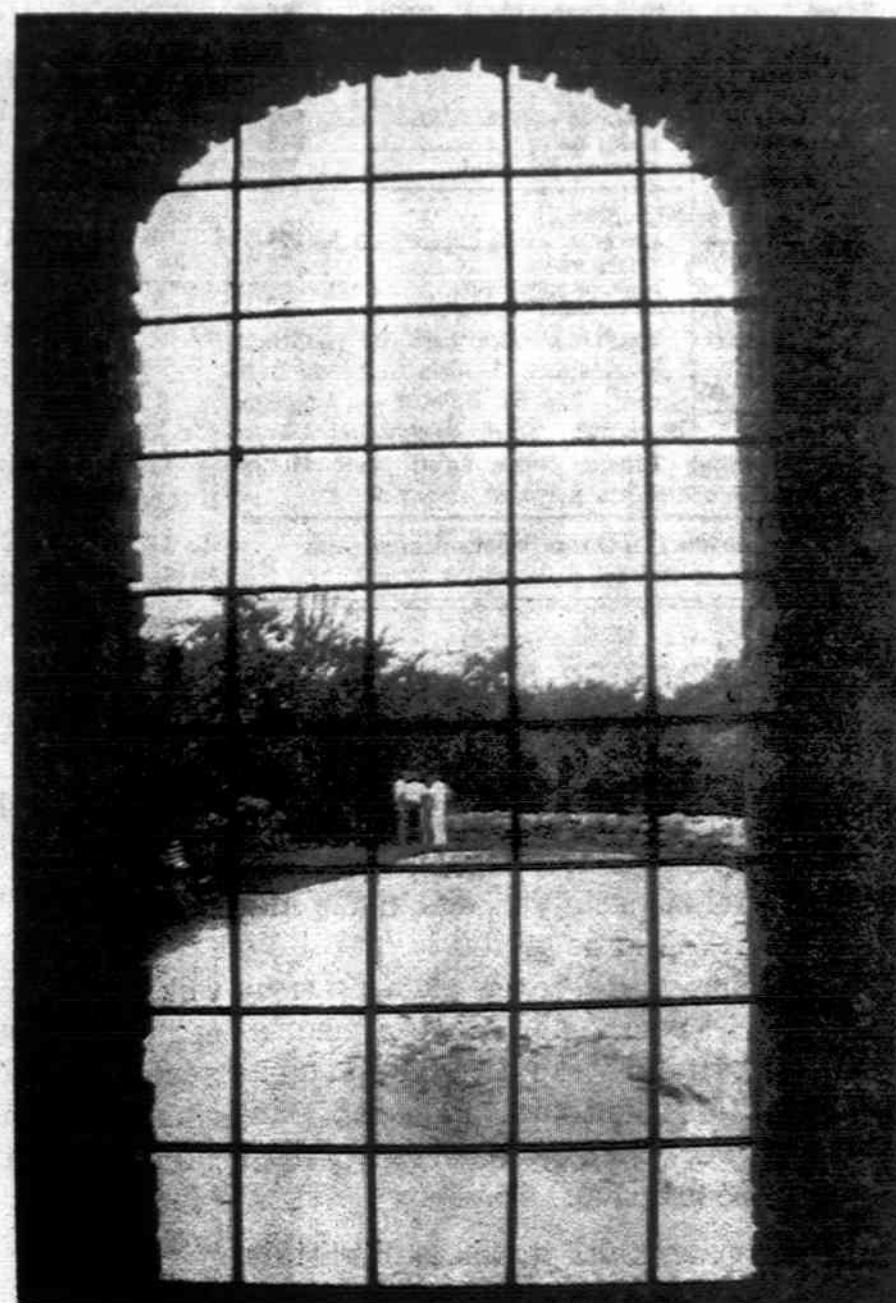
American Chemical Society penktas centrinio regiono suvažiavimas įvyks gegužės mėn. 13-15 d. Clevelande, Ohio. V. Sniečkus iš University of Waterloo, Waterloo, Ontario praves specialų susirinkimą apie alkaloidus.

Vytautas Klemas iš College of Marine Studies, University of Delaware, Newark, Del., yra bendraautorius pranešimo apie automatinės daugiaspektralinės analizės pritaikymą Delaware kranto augmenijos žemėlapiui padaryti, kuris buvo skaitytas American Society of Photogrammetry 39-tame metiniame suvažiavime kovo mėn. 11-16 d. Washingtone, D. C.

Walther F. Goebel, National Academy of Sciences narys ir The Rockefeller University, New York, N. Y., biochemijos profesorius, nors jau 74 metų amžiaus, bet ir dabar dirba mokslinį darbą. Štai jis vienas paskelbė studiją apie Escherichia coli K235 kolinio K pobūdį, kuri yra išspausdinta leidinyje Proceedings of the National Academy of Sciences, tomas 70, nr. 3 1973 m. kovo mėn. Straipsnio gale Goebel dėkoja už minčių pasidalinimą The Rockefeller University biochemijos asociate profesorius Margeritui Adomui Josaiciui, kuris 20 metų jaunes-

Pavergtoje Lietuvoje

FOTO REPORTAŽAS

Vilniaus Gedimino pilies langas, žiūrint iš vidaus į pilies aikštę. Ši labai gerai restauruota Lietuvos brangenybė yra gausiai lankoma ne vien lietuvių, bet ir rusų. Nuotrauka padaryta praeitą vasarą, besilankant Vilniuje.

nis už Goebel, prieš 20 metų pradėjo dirbti su Goebel, kartu ir vienas paskelbė svarbias studijas vorologijoje ir biocheminėje genetikoje, nors Josaiciui ir buvo sakytą, kad su Goebel dėl jo ypatingai aukštų reikalavimų buvo nedarnas ir nebalansuoto proto bei jausmų, bet 1876 m. teismas palikė senius besmegenius ir kol išsibaigė pinigai, jie buvo džentelmeniškai apmiegiami.

Saulius Šimoliūnas

KEISTI PALIKIMAI

Turtiną Paryžiaus dama De La Bresse testamentu užrašė 125,000 frankų sniego seniems maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

— iš sniego nulipdytoms st-

nyloms — seniams besmegeniams, kad jiems būtų nupirkami drabužiai, kad jie nebūtų nuogi dėl bendros dorovės. Damos giminės ir artimieji norėjo teisme sugriauti tą jos testamentą dalį, motyvuodami, kad ji buvo nedarnas ir nebalansuoto proto bei jausmų, bet 1876 m. teismas palikė senius besmegenius ir kol išsibaigė pinigai, jie buvo džentelmeniškai apmiegiami.

Kinielis Ling iš Woodbridge, New Jersey, savo testamente pirmuoju punktu įrašė: Aš padėdą prijungta prie Lietuvos (V. Mingelos); Tremties Trimitas ir kt.

noras yra, kad už aukščiausią sumą jis nupirktų virvę, kuri būtų pakankamai tvirta išlaikyti jo airišką žmoną...

— KARYS, 1973 m. Vasaris Nr. 2. Turinyje St. Dirmanto: 1918.II.16 ir 1923.I.15 laimėjimų progą; Algirdo Budrecko: Ir lietuvis gynė Maskvą; Varnių Piličio: Varniai (geografiniu požiūriu); B. B.: Džengis Chano karybos dėsni; Alfo Valatkaičio: Netalkinkime Lietuvos okupantui. Jan 50 metų kaip Klaipėda prijungta prie Lietuvos (V. Mingelos); Tremties Trimitas ir kt.

Mes švenčiame 50 metų sukaktį Mokame iki 6% Dividendus ir dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti 400 štiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padozą šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovės maišytį, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spirtintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$7.00 per three months.	
Canada \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Other countries \$25.00 per year, \$13.00 per six months, \$8.00 per three months.	
15 cents per copy, 15¢ on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose:	
metams	\$22.00
pusiui metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienu mėnesiui	\$0.62
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusiui metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienu mėnesiui	\$0.58

NAUJIENŲ rašinė atidara kasdien, likutis sekmadieniais, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.

Kodėl sovietų pramonė atsilikusi?

Sovietų valdžiai leidus italų pramonininkams pastatyti automobiliams statyti dirbtuvę, valdžia privežė visą eilę sovietų inžinierių, technikų ir darbininkų, kad žiūrėtų, kaip italai stato dirbtuvę. Rusai negalėjo suprasti, kaip italai galėjo taip greitai pastatyti dirbtuvę mažiesiems automobiliams statyti. Viskas greitai ir gerai ėjo todėl, kad rusai davė italams tikrai žemės plotą, o visus kitus dalykus — įrankius ir pačią paprasčiausią medžiagą — italai patys atsivežė. Italai viską turėjo taip suplanavę, kad vienas dalykas ėjo paskui kitą. Pamatai, grindys, sienos, lubos, vamzdžiai, elektra, mašinos ir žalioji medžiaga, reikalinga darbe pradžia.

Sovietų valdžia labai patenkinta italais kapitalistais. Jie jau matė riedančius gerus stiprius, purvyno, sniego ir gruodo keliams tinkamus važinėti automobiliukus. Rusai jau giriasi, kad 1975 metais jie galės net Amerikon importuoti naujai gaminamus automobilius. Italai tuos pačius mažus automobilius vadina "Fiat", o rusai juos vadina "Lada". Rusai tikrai nori, kad Amerikos muitai būtų tiems būsimiems "Ladams" sumažinti, nes kitaip rusai negalės jų čia pardavinėti, amerikiečiams jie bus nepaprastai brangūs. Amerikiečiams paklausus, o kaip bus su sovietų muitais, tai tada automobilių gamintojas nusisuko ir pasakė, kad čia visai kitas dalykas. Jis gali kalbėti tikrai apie automobilių eksportą į Ameriką, bet nie apie importą iš Amerikos.

Ne vienas kilo klausimas, kodėl sovietų valdžia per 50 metų nepajėgia sutvarkyti savo pramonės pasigamininti būtinai reikalingų gaminių. Jie juk turi visus mokslininkus, turi reikalingas žaliavas, turi didžiausią gėdą įvairiausių planuotojų, bet iki šio meto jie nepajėgia pasigamininti reikalingiausių mašinų. Visi žinome, kad rusai privertė Lietuvos ir Gudijos kolchozininkus lenktyniauti, kad pagamintų daugiau javų ir riebalų. Panaši prievarta buvo pavartota prieš latvius ir estus. Šių dviejų valstybių kolchozų vergai šią vasarą turės daugiau prakaituoti, kad užaugintų daugiau daržovių, bulvių, javų, pašarų, o melžėjos bus verčiamos išmelžti daugiau pieno.

Kodėl sovietų pramonė yra tokioje apvertkintoje būklėje, tiksliai sunku būtų pasakyti, bet rusų okupuoti lietuviai gali į šį klausimą mesti šiek tiek šviesos. Pradėjus lenktyniauti su Gudija, lietuviai lenktyniautojai pradėjo ieškoti atsilikimo priežasčių. Lietuviai komunistai nenori, kad gudai laimėtų, todėl kartas nuo karto leidžia dirbtuvių vedėjams iškelti sovietų pramonėje esančius

nesklandumus. Romualdas Baltutis, šiaulių gamyklos vyriausio inžinieriaus pavaduotojas, gavo įsakymą atsilikimo klausimą patyrinti ir padaryti pranešimą. Baltutis šitaip rašo:

"Praėjusiais metais pagal planą buvome užsibrėžę įdiegti šampavimo cecho operatyvinio valdymo sistemą "Ekspert". Gamykla surado rangovus, sudarė sutartį ir stengėsi, kiek nuo jos priklausė, kad naujovę laiku statų į gamybą ir duotų ekonominį efektą. Tačiau mūsų rangovai netikėtai paprasė, kad ministerija šią priemonę nukeltų į ateinančius metus. Tokiu būdu planinis naujos technikos efektas žymiai sumažėjo, o gamyklos veikloje susidarė spraga". (Tiesa, 1973 m. kovo 30 d., 2 psl.).

Rangovai pasižadėjo įvesti dirbtuvei reikalingas naujoves, bet nepajėgė to padaryti Sovietų pramonės ministerija, pasirašiusi su rangovais sutartį, leido susitarimą nutraukti, o planuotą gamybos naujovę atidėti kitiems metams. Bet tai nėra didžiausioji gamybos klūtis. Baltutis rado daugiau sovietinio planavimo nesklandumų. Jis tame pačiame pranešime toliau rašo:

"Kitas pavyzdys. Buvome numatę didinti lakavimo cecho galingumą. Per penktą metų padaryta vos pusė darbų, bet jų užbaigti negalime — stinga tai kontaktorių, tai rėlių. Jeigu dar metus pralauksime, atlikti darbai pasens moraliskai — reiks iš naujo pradėti". (Ten pat.).

Rusų paskirti planuotojai gerai suplanuoja, bet kai reikia tuos planus vykdyti, tai visas reikalas vilkinamas, nes visoje Rusijoje pagerinimams nėra reikalingų dalių. Sovietų valdžia įsitikino, kad pagerinimai pramonėje eina vėžio žingsniu, jeigu iš viso jie eina. Rusai daugumoje yra fatalistai, jie dėl to nesijaudina ir nieko nedaro. Lietuviai yra nekantrūs ir išradingesni. Negavę reikalingų medžiagų, jie stengiasi ieškoti išeičių. Tas pats Baltutis ir tame pačiame pranešime šitaip pasakoja:

"Ne taip seniai "Vaire" diegėme operatyvinę darbuotojų iškviatimo sistemą. Ji nesudėtinga, ir reikėjo nedaug perkamų mazgų bei medžiagų; keleto dešimčių elektrotechninių detalių, garsikalbių ir pan. Tačiau viską gavome tik per metus; bazėje nebuvo vienos detalės, fondų nebuvo kitam mazgui, parduotuvėje saskaitos neraišė trečiai ir t. t. Taigi pirkome ir ieškojome ištisus metus, viską pagaminome vienas darbuotojas per pusmetį, paskui pusmetį tvarkėme. Taip eilinė priemonė pareikalavo vos ne pusės penkmečio". (Ten pat.).

Imame pačius naujausius duomenis, šiomis dienomis pačių komunistų paskelbtus. Jie aiškiai rodo, kad sovietų pramonė nepajėgė pavyti Vakarų Europos pramonės. O apie Ameriką rusams ir galvoti nėra ko. Bet mes sakome, kad komunistai turėjo 50 metų pramonei ant kojų pastatyti. Jie nepajėgė to. Nepajėgė todėl, kad visa jų sistema yra negera. Darbininkams ir inžinieriams jie ruošia lenktyniavimą, nieko už darbą ir praktiką jiems neduoda. Jeigu darbininkams būtų mokamas didesnis atlyginimas, jeigu už gautus pinigus dirbantieji galėtų daugiau nusipirkti, tai tada visas reikalas pagerėtų. Bet kol komunistai bus sovietų pramonės priešakyje, tai pramonė turės būti atsilikusi. Joks lenktyniavimas nepadės lenktyniaujamas greičiau įtikins darbininkus, kad reikia vartyti laukan komunistus ir įvesti geresnę gyvenimo ir darbo sistemą.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITES NAUJIENOSE

VASARIO ŠEŠIOLIKTSIOS MINEJIMAI CHICAGOJE

P. STRAVINSKAS

Chicago pagrįstai vadinama Amerikos lietuvių sostine. Pirmiausia, ji taip vadinama gal dėl to, kad čia gyvena tiek daug Amerikos lietuvių, kiek nerasi jų jokiam kitame JAV mieste.

Toliau, čia yra labai gyvas lietuvių viešasis gyvenimas — kultūrinis, politinis ir kitoks. Iš tikrųjų, čia yra daug lietuvių organizacijų, draugijų; dvylika lietuvių katalikų parapijų ir dvi protestantų; daug lietuviams priklausančių gamybos ir prekybos vienetų, įmonių, net ir lietuviškų bankų; apskaičiuojama daug lietuvių savo žinioje tas ar kitas lietuviškas darbo sritis; du lietuviški dienraščiai ir visai eilė kitų laikraščių, žurnalių, periodinių leidinių.

I jų lygį kokią lietuvišką Meką (Mecca), atvažiuoja dvasiškai atsisąvinti daug lietuvių iš kitų Amerikos vietovių ir kitų kraštų, net iš kitų kontinentų. Čia būna lietuvių suvažiavimai, konferencijos, kongresai, kuriems ir vietas reik paieškoti.

Kasmet, maždaug aplink vasario vidurį jau patys vieni Chicago lietuvių telkiasi, būrasi į sales ir gražiai, išpildinę pamini, atšventia savo Vasario 16-ąją. Lietuvos valstybės nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Didysis Vasario 16-sios minėjimas, pagal jau nusistovėjusią tvarką, rengiamas ALTO, kurioje tirščiau lietuvių apgyventoje miesto vietoje, kaip pvz., Marquette Parke ar kitur. Jis visuomet, kaip pasakoja man čia vietos lietuviai, — nes aš dar nelabai senas Chicago gyventojas, — būna iškilmingas, sutraukias daug žmonių, glaudias programas, su daugeliu visokių punktų, įvairių kalbų, sveikinimų, mešnių pasirodymų, net labai gerai paruoštų, kad žmonės jaučiasi, lyg būtų kokioje meno puotloje. Visi tuo pasigėri, net ir kvietiniai svečiai amerikoniški, kurių irgi atsilanko nemažai, netgi ir augstų JAV valdžios pareigūnų.

Būna čia gana daug ir mažesnių, siauresnės programos Vasario 16-sios minėjimų. Juos ruošia, pvz., lietuviškos parapijos (savo tikintiesiems), mūsdienuose mokyklos (savo mokiniams), organizacijos (savo nariams), lietuviškos kultūrinės įstaigos (savo tarantautojams ir kvietiniams svečiams) ir pan. Šie mažesnieji, sakyčiau, uždaresnieji ir kuk-

lesnieji minėjimai irgi būna su kalbomis, meninėmis programomis o kartais net ir su visų susirinkusių pasivažiavimu, arbatėle, savo rūšies lietuviška *agape* (meilės puota).

Š. m. vasario 25 dieną tokį Vasario 16-sios gražų, jaukių ir malonių, sakykim, pusprivačią minėjimą surengė ir Balze-ko Lietuvių Kultūros Muziejus, įsteigtas prieš 7 metus Amerikos lietuvių Stasio Balze, jr., irgi sumaniai tvarkomas, padedant kitiems lietuviams, ypač gi Chicago lietuvių veikėjui, Konstantinui Petraus-turiniui savo žinioje tas ar kitas lietuviškas darbo sritis; du lietuviški dienraščiai ir visai eilė kitų laikraščių, žurnalių, periodinių leidinių.

Muziejaus suruoštas minėjimas atsilankė apskaiti kvietinių svečių, Chicago lietuvių veikėjų. Buvo sveikinamųjų ir kitų kalbų, taip pat ir gerai pavykusi meninė programa, kurią išpildė muzikas Manigirdas Motekaitis ir operos solistės — dainininkės Izabelės Motekaitienės mokyklos mokinės Dalia Petraitytė ir Rūta Kleinaitė. Po minėjimo buvo ir įprastinė arbatėlė.

Man teko maloni pareiga paskaityti tam minėjime paskaitą, apie mūsų uždavinius išeičioje.

Tą minėjimo dieną, prisipažinsiu, aš sirgau, buvau Chicago Wesley Memorial ligoninės pacientas, kada išlipus man iš lovos, dar sukosi galva ir linko keliai, lyg po naštos sunkumu. Bet mano gerieji daktarai, gražiai paprašyti, mane kelioms valandoms išligoninės išleido, ir aš savo prelegentinę pareigą minėjime atlikau. Tik savo paskaitą skačiau iš lėto, silpnu ligonio balsu, net bijodamas, kad mano auditorija mane dėl to "ne-nušvilptų", kaip tą prieš porą savačių buvo padarę "kultūringoji" Marquette Parko publika. ALTO suruoštamė di-džiausnė minėjime pagrindiniam kalbėtojų, net iš Washingtono atskviestam vienam žmogui mūsų veikėjui, skaičiuiam teli, manding, net gerovę mokiniams, organizacijos (savo nariams), lietuviškos kultūrinės įstaigos (savo tarantautojams ir kvietiniams svečiams) ir pan. Šie mažesnieji, sakyčiau, uždaresnieji ir kuk-

ko — viskas praėjo laimimai.

Baigęs savo žodį ir dar iš-klausęs meninės programos, jau negalėjau dalyvauti gra-žiai paruoštoje lietuviškoje *agape*, nes turėjau skubėti at-gal į ligoninę. Grįžau laiku, nepa-vėlavęs nei vienos minutės, pri-sistaciau prie "desko" jaunai, gražiai, simpatiška medici-nos seseriai, kuri mane rū-pestingai paguldė vėl į pacien-to lovą. Tik nedavė vakarienės, tos, va, mano dietinės, kuriai valgyti turėjau gerą apeliatą, nes jau buvo praėjus ligoninės nu-statytas laikas... Bet užtat, šiaip taip, gal ir nelabai kaip atlikęs savo prelegentinę pa-reigą minėjime, buvau paten-kintas, geros nuotaikos, ra-mus, kone pasveikęs, nors ga-lėti ligonio lovoje teko man dar net dešimtį dienų...

Per tą ligoninės "poilsio" lai-ką, neturėdamas ką geresnio veikti, aš vis galvojau ir per-galvojau savo pasirinktą ir mi-nėjime šiek tiek panagrinętą temą apie mūsų uždavinius iš-eičioje. Prieš mane atsivėrė didžiausios anos temos platybės; nykūs, dirvonuojantieji, net visokių šukšlių užteršti, vi-sokių negėrų augalų priaugę ir varpūčių prižėlę mūsų viešo-sios veiklos laukai. Sakau, vi-siems tuo reikia susirūpinti. Reikia spaudoje atsikelti tas mūsų viešojo gyvenimo nege-rovės, reikia naikinti visokius varpūtnus, kuriais priaugę mūsų viešosios veiklos dirva, reikia gerinti savuosius lau-kus.

Todėl, va, ir aš, pasigavęs tos idėjos, dar ligoninėje gulė-damas, nutariau visus geros valios lietuvius kviešti aiškiai ir drąsiai prieš visas mūsų vie-šojo gyvenimo negeroves spau-doje pasisakyti, taigi, visokius mūsų viešosios veiklos dirvo-je priaugusius varpūtnus, ne-gėrus augalus, krūmus nai-kiinti, verst, rauti iš tos dirvos riogšantius kelmus ir pačią dir-vą padaryti našią, trasią ir idėjomis bei gerais darbo re-zultatais derlingą. Nutariau ir aš šiam geram darbui skirti kiek daugiau jėgų, prisidėti prie jo savo tegul ir silpnomis jėgomis.

Po šio lyg ir įvadinio raši-nio aš pradėsiu Naujienose mūsų aktualių klausimų ir visokių negerovių nagrinėji-mus, davęs jiems antraštę: "Mūsų rūpestiai ir uždaviniai". Pirmuoju tų nagrinėjimų straipsniu aš pasisakysiu dar dėl, mano nuomone, pasirei-kušių negerovių mūsų Vasario 16-sios minėjimuose, lyg ir pratęsdamas šio rašinio temą.

VINCAS ŽEMAITIS LIETUVIŲ TAUTOS PRAETIES PRAMATĖJAS

Strapsnis "Nauvaras kraštas" autorius pateikia visą eilę lietuviškų žodžių Naujos Varos — Navaros krašte (Ispanijoje) ir ten atneštos lietuvių kultūros įrodymus. Galop, 75 psl. išvardija ir valdymo me-tais 22 Baltų karalių Ispanijoje nuo 531 — 711 metų (Gemalių dinastijos), kaip tai: Tautis, Egila, Vyties Piktis, Šventilia, Vam-ba, Varų Vyčius, Eigikas ir kt. Aš čia da-viau nemažai, tiesiog autorius žodžiais ištraukų — įrodyti, kad autorius nesivai-dė, tuščias, išgalvotais sakiniiais, bet kiek-vieną savo tezę paremia dokumentuotai pagrįstais duomenimis.

Tepalėčiau knygos vos vieną dalį, o dar liko penktos viena už kitą įdomesnės. Jās čia išvardinu, būtent: 2-ji dalis — Zi-niavalo kroniką suradus (79 — 116 psl.), 3-ji dalis — Giesmė apie Gintaro kelią (117 — 158 psl.), IV-ji dalis — Išcenzūruo-ta praeitis (nedozvalenno cenzūroju, za-bronione, verboten, non imprimatur (159 — 208 psl.), V-ji dalis — Atsizadėtas Die-vas (209 — 315 psl.), IV-ji dalis — Išvados (316 — 327). Priedai: a) Kas kur, kaip, kada, kodėl įvyko praeistorėje (328 — 329 psl.), b) Dalių piešiniai (330 psl.) c) Iliu-

tracijų sąrašas (331 — 332 psl.), d) Vin-jetės (333 — 343), e) Autoriai — "Melagių" sąrašas (344 — 356), f) Autorius dekoja (357 psl.), g) Šventilės karūna (Guarrazar lobis, Madrido muz. (358 psl.).

Buvau pasišovęs duoti veikalo dalių recenziją, bet berašydamas įsitikinau, kad autorius pateikia tiek daug mums mažai, ar visai nežinomos istorinės medžiagos, gvildendamas įvairiausių lietuvių tautos tolimiausios praeities aktualius klausimus, kad tektų mažių mažiausiai bent penkis kartus šį straipsnį išteisti. Tam reikia lai-ko ir pasiruošimo.

Dėl to šio straipsnio pabaigai radau reikalo nors trumpai paminėti tik tris vei-kalo svarbesnes tezes. Būtent: 1) Varuliai (geruliai, heruliai, eruliai) — variagai, 2) Senasis Gintaro kelias, 3) Jo šventeny-bės Lizdeikos paslaptis.

1. Straipsnyje: "Is kur ejo variagai?" Č. Gedgaudas primena mūsų karo Dievą vardu Varys (Vares arba Varus, vėlesnis trauk Marsas — Mirtis), Varys (hetitų aras), Warunkate — Varun — kautis, mū-sų karo Dievo Vario pavadinimas hetitų kalba, (V) aritų tauta ir tikyba. Baronas — Varonus, Vareika, Lianda Varys, Varu-liai, Berlynas, War (angl. karas), vergas, varovas ir šimtai panašių priklauso *vargti* šakniai. Varyti, varvėti, versmė, upių pa-vadinimai su šaknimi var, ar. Neuzmirš-kime paties svarbiausiojo: Borysthenes

(Var-eisteinio) senojo Dniepr — Gintaro kelio pavadinimo.

Apie kilmę varulių — girulių, varingų — variagų autorius pateikia pagrindines žinias, kurias čia išsiaiškio tik jo žo-džiais pakartoti: "Viena svarbiausių ir ga-lingiausių mūsų tautų, suvaidinusį Euro-pos praeistorėje lemiamą vaidmenį, nešio-ją tą mūsų karo dievo šaknį Varuliais, ku-rių vardas buvo kraipomas į gerulį, herulį, erulį. Jų krašto vardas, šva nudilus, iš Varingijos davė (Va)Rugija. Tačiau jų senoviška sostinė, išlikusi stebėtinai visai nepaliesta, gal b-v svyravimo dėka, ludi-ja Varulyną — Berlyną buvus tos genties centru. Štai jų kalbos pavyzdys, kurį taip norėta nugūdyti:

Tabas mus, kas tu es ekšan (auksčiau) debesis, svėtis tovus vards, enak (ineik) mums tovus valstybę, tovus praats (protas, valia) (te)bus ka ekšan de-bes ta vūžan žumės, mūsų dešinė mause dut mums šedien, pamate (pamėsk) mums musu grake, ka mes pamat mu-se patraduken (kalbininkams), ne veda mums lotna (bloga) badekle (bandyklė, bandymą) pēt pasarza (pasergėk) mums ne vuse lotne.

Matome, jog su dviem išimtim — pa-traduken ir lotna visi žodžiai yra mums visai suprantami, tik atrodo, analfabeto skribo nežmoniška iškreipti. Tai skam-ba, kaip žemaičių prokalbė. Beje, taip teisingai pastebi J. Statkūtė de Rosales, pa-

traduken, kilęs iš lotynų tradire — plg. franc. traitre, angl. traitor — išdavikas). Tas lotna, ar nebus mūsų lotnus, launus — nulailęjęs, silpnas, nusvėjęs, silpnas, blogas medis? V. Z. (103 psl.).

Varuliai amžių bėgryje, kaip aiškėja iš Ziniavalo kronikos, pasizvėję karingū-mu dar net prieš Romos nukariavimą. Vė-liau, jie lėmė ir ankstyvųjų viduramžių politinį stovį. Rastų metraščių ir švedų saltinių duomenimis sutartinai nustatyta, jog "variagai" ejo ne iš Švedijos, o iš Ru-gijos salos ir jos užnugari — Rugijos žė-mės (dabartinio — Brandenburg).

"Variagų" kilmės klausimas yra ne-paprastos svarbos, todėl taip uoliai steng-tasi jį užtemdyti. Kartą nustatę, jog ši tauta buvo mūsų broliškų penkių tautų są-jungos narys, kaip atskleidžia Ziniaval-das, galime drąsiai perrašyti panterma-nistų supainiotą Sarmatijos 2-jo — 6-jo šimtmečio, bei Gardarikos VII — XI šim-tmečio iškreiptą istoriją, o taip pat padėti rusų Novgorodo valstybės kilmės aiškinimą be germanų.

Bulgarų imperijai iškilus pietuose VI šimtmečio, Sarmatija nustoja savo pava-dinimo. Ją pradeda vadinti "Gardarika" sutrumpintai iš "Kauno — garde Rikija" (Kijevo imperija). "Variagai" mūsų bro-liai varingiai, užviešpatuoja visą Gintaro kelią". (103 psl.).

Štai ką byloja Vada Karto paminklinė lenta Salzburge (rasta katakombų kasinė-

jimuose): "Viespaties 477 metais, Vada Karys (Odoaker rex rhenorum) geppidi gothi ungari et heruli) rasu, gepidu, gudu, vengru ir varulių karalius, žiauriai skriaus-damas Dievo Bažnyčią, numetė nuo uolos palaimintą Maximą su jo 50 draugais, be-sislepiančiais šiame urve, gi Noriko pro-vinciją sunaikino kardu ir ugnimi". (201 psl.).

"Girionis pareiškia, jog šis mūsų Pa-baltijo tautų koalicijos valdovas, nušali-nęs paskutinį Romos imperatorių Aukš-tuolį (Augustulą), valdęs pasaulį 14 me-tų be pasipriešinimo". Tai koki titulą duo-sime visos Europos Viešpatui, kuris be ceremonijų nušalino Romos imperatorių? Negi paliksime "vokiečių" viršlą? Aš asmeniškai jį laikau mūsų Gencia (pus-dieviu) prabočiumi ir kasmet žiebiu jam žvakę Naujųjų Metų progai...

Šiaip du kartus istorijoje mūsų ir Ro-mos imperijos bei tautų buvo sujungtos, nors ir trumpam laikui, vieno pasaulio Viešpaties valdžioje. Neskaitysim, paga-liau, Zemosios imperijos valdovų, kaip Taucius, Viešpatonis, Aukštuolis ir daug kitų, kure, nors mūsų kilmės, buvo "emi-grantai", ir todėl jų titulai mūsų Gintaro kelio neliečia.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "Naujienas"

TEISINIAI PATARIMAI

Dr. Marijos Šveikauskienės atsakymai
teisiniams klausimams

Zinoma lietuvių teisių patarėja advokatė Bostone, Dr. Marija L. Šveikauskienė, maloniai sutiko Naujienų dienraščio skaitytojams teikti paaiškinimus bei patarimus teisiniams klausimams. Pradžiai gerbiamoji teisininkė atsako į vienos Massachusetts gyventojos lietuvės R. Z. klausimus testamentinio reikalo. Naujienų skaitytojai dabar galės įvairiais teisiniais klausimais kreiptis į advokatę Dr. Šveikauskienę, kurios atsakymai kartu su paklausanais bus spausdinami Naujienose.

Suinteresuoti klausimą, reikia pažymėti, kad klausėjas yra Naujienų skaitytojas. Klausimus siųsti šiuo adresu: Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

Dr. MARIJA ŠVEIKAUSKIENĖ

KLAUSIMAS

Mano tėvas buvo pasiturintis žmogus, turėjo farmą ir pinigų visokiuose "savings" bankuose. Jis neseniai mirė ir pasirodė, kad jis turėjo surašytą testamentą. Tik tas testamentas buvo surašytas prieš daugelį metų, kai mes, vaikai, buvome dar visai jauni, ir jis vaikas; be to, mano sesuo jau

niekuomet nebuvo pakeistas. Mano sesuo mirė prieš penkerius metus, nepalikusi vaikų, tik vieną išsūnytą (adoptuotą) vaiką, kurį aš apsiėmiau prižiūrėti. Mūsų motina jau mirė prieš 11 metų.

Is vaikų pasilikau tik aš pati, kuri savo vaikų neturiu, ir mano brolis, kuris yra vedęs ir turi penkis vaikus. Tėvas paliko turta savo vaikams. Brolis pasamdė advokatą, kuris gina jo reikalus. Aš advokato neturiu. Tėvas buvo pavadęs po mirties reikalus tvarkyti vienam savo kaimynui — draugui, kuris mirė anksčiau už tėvą. Aš nesuprantu, kas turi teisę reikalus dabar tvarkyti. Ar mano brolis? Jis man sako, kad sesers adoptuotas vaikas nieko iš palikimo negaus, nes jis nėra "tikras" mano sesers vome dar visai jauni, ir jis vaikas; be to, mano sesuo jau

NAUJIENŲ VAJUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepimus laikais ir pareikškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse patoje vajaus pradžioje. Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiama paramą aukomis, bet ir į kiekvienam laikraščio brangiausią dovaną — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančių skaičių būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekylančios. Naujienos savo tikslia informacija ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama būtų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinėti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiestiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsakyti naujam skaitytojui.

☐ Užsakau Naujienas savo kaip dovaną proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai.

Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

mirusi. Brolis man sako, kad jo advokatas jam paaiškino, kad jis gaus šėšias dalis to palikimo, nes turi penkis vaikus. O kad aš gausiu vieną dalį, o mano prižiūrimas sesers vaikas nieko negaus. Ar tas teisybė? Ar man reikalingas advokatas? Aš angliškai gerai kalbu ir suprantu. Ar gali brolis mane apgauti?

ATSAKYMAS

Kadangi tėvo testamentą vykdytojas (Executor) mirė prieš tėvą, Tamsta arba Tamstos brolis, arba abu, turėsite kreiptis į Probate Court, prašdami vieną ar abudu paskirti "administrator with the Will annexed". Kai toks administratorius bus teismo paskirtas, tai bus jo, su jo advokato pagalba, darbas tvarkyti su testamentu surištus reikalus. Dėl Tamstos sesers palikto adoptuoto vaiko, aš neturiu jokios abejonės, kad vaikas gaus savo mirusios motinos dalį. Massachusetts įstatymai buvo senokai pakeistas ta prasme, kad adoptuotas vaikas teisiškai nesiskiria nuo "tikro" vaiko. Zinoma, testatorius gali įstatyti, kad adoptuotas vaikas "nedalyvautų" jo turto paskirstyme. Tačiau, jei tai nebuvo specifiniai nurodymai, adoptuotas vaikas yra įstatymų traktuojamas kaip "tikras" vaikas.

Dėl palikimo padalinimo: jei tėvas savo testamentu nurodė, kad jo turtas turi būti lygiai paskirstomas tarp jo vaikų, tada Tamsta gausi vieną trečdalią tėvo palikto turto, brolis — gaus kitą trečdalią to turto, o Tamstų mirusios sesers adoptuotas vaikas gaus savo motinos trečdalią. Tačiau jei tėvas nurodė, kad jo paliktas turtas turi būti padalintas tarp jo gyvųjų vaikų ir anūkių "per capitā", — tada Tamstos brolio pareikšimas gali būti ne be pagrindo.

Man atrodo, kad Tamstai nėra reikalingas "atskiras" advokatas. Patariu pasikalbėti su tuo advokatu, kuris atstovauja "palikimui" — estate. Jei Tamstos brolis padavė aplikaciją teismui, prašant jį oficialiai paskirti vykdytoju "Executor", — tada jam atstovaujantis advokatas atstovauja ne jį asmeniškai, bet "palikimui" — estate. Jo pareiga yra ir Tamstai paaiškinti rūpimus reikalus, nes Tamsta esi viena ir paveldėtojų (heirs).

Jei iškiltų neaiškumas dėl testamentu nuostatų interpretacijos, — tada būtų patartina Tamstai turėti savo advokatą, kuris gintų Tamstos interesus.

PADĖKA

Tiesą rašė mielas Alf Naks, kad grįžęs iš naujos kelionės ir daugiau laisvų rasiu. Nors senėjimas kaip ir nokiškas (anot Vydo dieviškojo Aš žmoguje brendimas), miriamas kaip ir gimimas yra visiems gyviesiems vienodo proceso etapai ir dėlto nei sveikintini nei apgailestautini, vis dėlto kaskart greitėjančiu tempu prie išieities vartų artėjant, širdį jaudinančiai kutena patyrus turint tokį gausų būrelį nuosirdžių draugų, mielų bičiulių ir artimųjų palydovų.

Fiziškai neišgalėdamas individualiai padėkoti, šiuoim bendrai reikiu visoms ir visiems nuosirdžiausią padėką už tuos gražius žodžius bei linkėjimus, kurių žymios dalies jaučiuosi nenuspėjęs.

Juozas Pranskus

Vėlyba sniego audra

Nepaprastai smarki sniego audra su 48 mylių per valandą vėju Chicago apylinkėse sukėlė nuo 7 iki 14 pėdų aukščio bangas Michigano ežere, aptvindė kai kurias šiaurinės miesto dalis gatves arčiau ežero ir užliejo vandeniu kai kurių kondominių rūsius.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MACHINISTS

Operate a variety of machine tools such as Drills, Grinders, Lathes and Milling Machines. Perform all operations necessary to repair, modify tool holders. Use precision measuring instruments to inspect parts. Brand new facility. Good starting salary. Full company benefits as well as excellent working conditions. Saturday appointment available. Call or apply in person.

394-1212

GENERAL ELECTRIC

SARBOLOY SYSTEMS DEPARTMENT
1500 HICKS RD. — ROLLING MEADOWS
An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

RECEPTIONIST — BOOKKEEPER

Needed by busy near north ENT physician. 5 day wk. Salary open. Phone Mrs. SMATHERS 787-7631

GIRL FRIDAY

Help out in purchasing dept. and production control. Some typing required. Company benefits. ROY WINKELMAN 384-1000

SECRETARY TO VP

Experienced — exceptional shorthand and typing skills. Must be familiar with monthly budget reports, etc. Fringe benefits. Good starting salary. Call 254-2515 MR. SILHA

SECRETARY

for La Salle St. law firm. Good skills. Salary commensurate with ability. Mrs. CONNOLLY CE 6-9200

Smarkus vėjas išmušė Chicago viešosios bibliotekos 4 aukšto langus. Sniego Chicago srityje palyginti nedaug, bet Iowa, Minnesotos ir Wisconsin valstijose prisnigo iki 14, o toliau į šiaurę net 18 in. Tokie vėlybos sniego audros nebuvo nuo 1881 metų, kada buvo pradėta oro permaitinimo registracija.

TRUMPAI

— Eduardas Smieliauskas iš Brighton Parko apylinkės, mokėdamas prenumeratą, paaukojo Naujienų vajui 3 dol.

— Pranė Brunzėnė, Plainfield, Indiana, atskirai laišku atsiuntė vajui 5 dol.

— A. Dovydaitis, Cleveland, Ohio, atskirai laišku atsiuntė Naujienų vajui 10 dol. Ta proga jis rašo: "Naujienos teisingiausiai ir tiksliausiai informuoja apie lietuvišką gyvenimą ir pasaulinius įvykius. Šiuo laiku tai yra visiems labai svarbu, neklaidžiant eiti tiesių ir teisingu keliu, todėl nors mažą auką noriu prisidėti prie jūsų laikraščio išlaikymo".

— Joana ir Benny Kaveckiai, Columbus, Georgia, kartu su prenumerata ir gerais linkėjimais, atsiuntė vajui 5 dol.

— "Pelkų Ziburėlio" literatūrinėje valandėlėje, girdimoje per Margučio radiją tarp 8—9 val. vak., šį ketvirtadienį, balandžio 12 d., Stepo Zobarsko novelė "Palaima" skaitys aktorė Eglė Vilutienė.

— Inž. Vladas Stropus, 2650 W. 85th Pl., dirba kaip chief mechanical engineer Allen & Garcia Co. Stropus jau daug metų yra aktyvus Chicago Lietuvių operoje, dažnai eidamas įvairias valdybos pareigas.

— Pereitą savaitę išskridęs Europon Vladas Rasciauskas siunčia naujieniečiams sveikinimus iš Amsterdamo. Apvažiavęs Europą, jis parąšys savo įspūdžius iš kelionės.

— Povilas P. Dargis, SLA prezidentas, atskrido į Chicago, dalyvauti Dr. Stepono Biežio laidotuviuose. Jis panaudojo progą pasimatyti su keliais savo pažįstamais ir pasitarti įvairiais susivienijimo reikalais. Antra-

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MANAGEMENT

Do you like working with people — but don't like selling? Can you accept an income of \$1,800—\$2,500 per month? If you are strong & decisive, call: JETTA CARLETON 887-9190

KEY PUNCH

Experienced, 029-123-059. Excellent working conditions. Fringe benefits. Contact JOSEPH PETERS 254-2518

RELIANCE TRADING

3716 So. IRON ST.

KEYPUNCH OPERATORS

JUST MOVING IN. Need 2 experienced keypunch operators. 3M Business products sales. 2301 LIVERY BLVD. ELK GROVE VILLAGE. Call 547-8401. An Equal Opportunity Employer

SAWGRINDER

Carbide experience helpful, but not necessary. Will train. Hospital insurance. 40 hour week. Good wages. Call 489-3342. Bet. 11 A. M. — 3 P. M. Ask for GEORGE

FOLEY SAW FILERS

Model F61 only. New or used. 489-3342. 11 A. M. — 3 P. M. Ask for GEORGE

MACHINISTS

BENCH. Job shop assembling and erecting machinery. 5 yrs. min. exp. req. Have own tools. Work from prints. Benefits, permanent. Apply 8:30—3:30. STANDARD PROCESS CORP. 2704 W. ROSCOE ST.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

PATTERN — MAKER. Leading women's apparel mfr. has an opening for an experienced pattern maker. This position is an addition to a department. Very convenient location near Loop. Good benefits. Salary open. Ph. 263-0651 for app't. An Equal Opportunity Employer M-F

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI

IS MODELINTŲ NAMŲ BALDAI

30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išsimokėtina. Aptarnauja lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

TEL. GR 6-4421

6200 So. WESTERN AVE.

dienio vakare jis planuoja įsiskristi į Pittsburghą.

— Plaučių specialistai pataria tuojau kreiptis į gydytoją, jei kosulys, prasidėjęs prieš tris dienas, nenustoja. Jeigu kas anksčiau turėjo bėdos su plaučiais arba širdimi, tai reikia dar greičiau kreiptis į gydytoją.

— Vito Smilgis guli St. Francis Xavier Gabrieli ligoninėje, 811 S. Lytle St. Jis automobilis- to gatvėje buvo labai smarkiai sutrenktas. Kelias dienas gulėjo be sąmonės, bet pamažu pradeda ją atgauti.

Chicago Lietuvių Taryba

š. m. balandžio mėn. 15 dieną, sekmadienį, 3 val. popiet, Chicago Savings and Loan salėje, 6245 So. Western Ave., šaukia metinę KONFERENCIJĄ.

Visos organizacijos, sudarančios Chicago Lietuvių Tarybą, prašomos atsiųsti savo atstovus. Taip pat, visi lietuviai, kurie interesusi ALTO veikla, mielai prašomi į konferenciją atsilankyti.

Atsiskirai kvietimai nebus siunčiami. Laukiame visų atsilankant! Chicago Lietuvių Taryba (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

PIGIAI PARDUODAMAS medinis pa-

jamų namas Marquette Parke, Po 6 val. vakaro telefonuoti 434-9563.

SAVININKAS PARDUODA 5 1/2 kamb.

mūrinį bungalow su 2 miegamais ir 2 mašinų garažu prie 68-tos ir Campbell už virš \$20,000. Tel. 436-5392.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės — kitur

FLORIDOJ — ST. PETERSBURG

IR APYLINKĖJ Island Real Estate 4506 Gulf Blvd. St. Petersburg Beach FL 33706 Area code 813 362-1441 LAIMA JAKUSOVAS, brokeris

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai. Pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAUBAITIS INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga) Pigūs automobilų draudimai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET

Tel.: RRepublic 7-1941

CEPULIS NOTARY PUBLIC

Income Tax Service

3548 SOUTH EMERALD AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60609

Tel. LA 3-1387

(Pasimatymui skambinti po 6 val. vak.)

Pensijos ir kompensacijos iš Vo. kietijos ir iš kitų kraštų, pilietybės popieriai, įvairių valstybės formų pildymas. Interesanti reikalais lankosi valdžios ir savivaldybės įstaigos bei konsulatose. Padeda sutvarkyti pensijos ir bedarbių pašalpas bei kitus panašius reikalus. Sutvarko Medicare ir kitas saskaitas. Padeda neturintiems gauti iš WELFARE ir kitų įstaigų įvairias pašalpas: buto, nemokamo gydymo, nemokamo maisto kortelės ir kitka. Taip pat nurodo imigracinius dokumentus ir išskvietimus į Ameriką. Sudaromi testamentai ir asmenų paieškosimai. Kreiptis asmeniškai arba laiškais.

CEPULIS NOTARY PUBLIC

Income Tax Service

3548 SOUTH EMERALD AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60609

Tel. LA 3-1387

(Pasimatymui skambinti po 6 val. vak.)

CEPULIS NOTARY PUBLIC

Income Tax Service

3548 SOUTH EMERALD AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60609

Tel. LA 3-1387